

EWALUACJA

WSTĘP

Prezentujemy Państwu kilka artykułów poświęconych badaniom efektywności działań na polu szkolnej profilaktyki uzależnień. Badania w tej dziedzinie mają w Polsce krótką tradycję i ubogie piśmiennictwo. W drugiej połowie lat 80-tych pionierskie prace badawczo-rozwojowe realizowały zespoły J. Strzemiecznego, A. Leśnika (3) i B. Wolniewicz-Grzelak (2). Finansowane były one w ramach Centralnego Programu Badawczo-Rozwojowego koordynowanego przez Instytut Psychiatrii i Neurologii.

Początek lat 90-tych wraz ze zmianami w zasadach finansowania przyniósł rozwój różnorodnych działań profilaktycznych adresowanych do uczniów i nauczycieli (1), natomiast badania efektywności tych działań prowadzone były w dalszym ciągu sporadycznie. Jeśli podejmowano jakieś próby ewaluacji, wyniki badań z reguły nie były szerzej publikowane znajdując wygodne miejsce w szufladzie lub co najwyżej trafiając do wąskiego kręgu odbiorców.

Ponieważ dla rozwoju działań profilaktycznych bardzo potrzebne jest kontrolowanie ich efektów, postanowiliśmy uczynić coś dla popularyzacji badań w tej dziedzinie. Jednym z kierunków naszych starań na tym polu było zachęcenie autorów zakończonych już prac badawczych do ich opublikowania. W efekcie udało nam się zgromadzić

---

1. Ostaszewski K., B. Wolniewicz-Grzelak: Kierunki rozwoju szkolnej profilaktyki uzależnień w Polsce na początku lat 90-tych. W materiałach z Konferencji: Polityka w zakresie ochrony zdrowia psychicznego w Polsce w okresie przemian lat 90-tych. Konstancin, 16-17 październik 1992.

2. Wolniewicz-Grzelak B., Bobrowski K. „Próba Sił _ młodzieżowy program profilaktyczny. Ocena efektywności”, Alkoholizm i Narkomania, Warszawa 1988, Zima, str. 146-164.

3. Sprawozdania z realizacji CPBR-ów nr: C.6.1 i C.6.3, 1986-1990, Instytut Psychiatrii i Neurologii, Warszawa (nie publikowane).

cztery artykuły, w tym jeden naszego autorstwa. Mamy nadzieję, że po tym zbiorze, wydane zostaną następne. Nie były do tej pory szerzej publikowane np. interesujące wyniki badań prowadzone przez zespoły A. Leśnika, J. Strzemiecznego, czy Z. Gasia. Wyda być może jakieś owoce organizowane przez nas seminarium ewaluacyjne.

Wszystkich zainteresowanych problematyką ewaluacji działań profilaktycznych: osoby zamierzające badać efektywność własnych działań, autorów zakończonych i toczących się badań zapraszamy do współpracy i prosimy o kontakt.

Krzysztof Bobrowski w imieniu Zespołu PRO-M
Instytut Psychiatrii i Neurologii
al. Sobieskiego 1/9
02-957 Warszawa
tel. 642 66 11; fax: 642 53 75

Prezentowany zbiór zawiera w sobie następujące artykuły:

1. Wolniewicz-Grzelak B., Bobrowski K., Ostaszewski K., Pisarska A.: Kurs dla nauczycieli p.n. "Prifilaktyka uzależnień w szkole humanistycznej". Ocena efektywności.
2. Kozłowski W.: "Próba oceny efektywności szkolenia w zakresie profilaktyki uzależnień, dzieci i młodzieży.
3. John-Borys M.: "Pomoc ludziom, którzy pomagają innym".
4. Aranowska E., Mieszalski S., Morawski J., Sobczyk E.: Ocena efektywności programu wychowania w trzeźwości pt. "Dziękuję, nie"